

๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชนสากล ประธาน กสม. ปาฐกถาพิเศษ “๗๐ ปี ปฏิญญาสากล : สิทธิมนุษยชน ก้าวไกลสู่สังคมไทยยั่งยืน”

Human Rights

๑๐ ธันวาคม ของทุกปี นอกจากเป็นวันสำคัญของประเทศไทย คือ วันรัฐธรรมนูญ อันเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ฉบับถาวร เพื่อเป็นหลักในการปกครองของประเทศไทยให้แก่ประชาชนชาวไทย เมื่อปี ๒๔๗๕ แล้ว ยังเป็นวันสำคัญของโลก คือ “วันสิทธิมนุษยชนสากล” ด้วย

เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล (๑๐ ธันวาคม) ประจำปี ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ โอกาสนี้ นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “๗๐ ปี ปฏิญญาสากล : สิทธิมนุษยชนก้าวไกลสู่สังคมไทยยั่งยืน” สรุปว่า

หลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ มนุษยชาติเริ่มรู้จักคำว่า “สิทธิมนุษยชน” จากการที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) และได้ถือเอาวันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปี

เป็นวันสิทธิมนุษยชน (Human Rights Day) โดยในปี ๒๕๖๑ นี้ถือเป็นปีที่ครบรอบ ๗๐ ปีของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แม้ปฏิญญาดังกล่าวจะไม่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย แต่ปฏิญญาดังกล่าวนี้มีพลังยิ่งกว่ากฎหมายหลายฉบับ เนื่องจากเป็นเอกสารสิทธิมนุษยชนสำคัญของโลกที่แสดงให้เห็นถึงความ

มุ่งหมายของมวลมนุษยชาติที่ต้องการร่วมกันสร้างความเท่าเทียม ไม่แบ่งแยก เพื่อให้ทุกคนเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และเห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ต่อมา ในปี ๒๕๕๘ ประชาคมโลก โดยองค์การสหประชาชาติได้ประกาศใช้ ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งตั้งกรอบระยะเวลาในการบรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) รวมระยะเวลา ๑๕ ปี โดยเป็นการตั้งเป้าหมายที่ให้ความสำคัญ

กับหลักสิทธิมนุษยชน ลดความเหลื่อมล้ำ และไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง ดังปรากฏในเป้าหมายข้อที่ ๑๖ ซึ่งระบุให้มีการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและการเข้าถึงความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ปัจจุบันองค์การสหประชาชาติยังได้เผยแพร่หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UNGPs) เพื่อให้ภาคธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านสิทธิมนุษยชนได้ดำเนินธุรกิจร่วมกับชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืนด้วย

เมื่อมองมาที่ประเทศไทย รัฐธรรมนูญไทยฉบับแรก ที่กล่าวถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อ่านต่อหน้า ๒

รับชมบันทึกการถ่ายทอดงาน
วันสิทธิมนุษยชนสากล
ประจำปี ๒๕๖๑

สารบัญ

๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชนสากล
ประธาน กสม. ปาฐกถาพิเศษ
“๗๐ ปี ปฏิญญาสากล : สิทธิมนุษยชน
ก้าวไกลสู่สังคมไทยยั่งยืน”
มุมสะท้อน

บทประพันธ์ “สิทธิมนุษยชน”
โดย เนาวิรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ
๗ ทศวรรษ ปฏิญญาสากลว่าด้วย
สิทธิมนุษยชน
รางวัลเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรดีเด่น
ด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑

หน้า ๓
หน้า ๔
หน้า ๖

ภาพกิจกรรม
ชาวบ้านกลุ่มคนรักบ้านเกิด จังหวัดเลย ชะนาคดีฟ้องกลับ
เหมืองแร่ทองคำ ชื่นชมความก้าวหน้ากระบวนการ
ยุติธรรมไทย ปกป้องนักสิทธิฯ ที่ถูกฟ้องกลับแกล้ง

หน้า ๗
หน้า ๘

มุมมอง

๑๐ ธันวาคม ถือเป็นวันสำคัญของโลก คือ วันสิทธิมนุษยชนสากล ซึ่งสำหรับปี ๒๕๖๑ นี้ ถือเป็นปีที่สำคัญ เนื่องจากเป็นปีแห่งการครบรอบ ๗๐ ปีของการประกาศรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนร่วมกันของประชาคมโลก ภายหลังเหตุการณ์ความรุนแรงในสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง

มุมมองสิทธิฉบับเดือนธันวาคมนี้ จึงขอนำเสนอสาระจากงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๖๑ จัดโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เริ่มด้วยสาระจากการปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “๗๐ ปี ปฏิญญาสากล : สิทธิมนุษยชนก้าวไกลสู่สังคมไทยยั่งยืน” โดย นายวิส ตังสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บทประพันธ์ “สิทธิมนุษยชน” โดย อาจารย์เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ พร้อมด้วยประวัติโดยสังเขปของบุคคลและองค์กรผู้พิทักษ์ และมีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑ และบทความเรื่อง “๗ ทศวรรษ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน”

ปิดท้ายด้วยข่าวสารในประเทศ กรณีศาลจังหวัดเลยมีคำพิพากษาให้ชาวบ้านกลุ่มคนรักบ้านเกิดชนะคดีฟ้องกลับบริษัทเหมืองแร่ทองคำ อันถือเป็นความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมไทยในการปกป้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการถูกฟ้องกลับแก่งลังในการออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการพัฒนาต่าง ๆ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทรดี
นางประกายรัตน์ ตันธะวงค์
นางอังคณา นีละไพจิตร
นางเตือนใจ ดีเทศน์
นายชาติชาย สุกฤกลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายไพพล จริตจิต

รองเลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สมนึก
นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยมาตรา ๔ บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ฉบับปัจจุบัน ก็ปรากฏคำปรารภอันกล่าวถึงที่มาของรัฐธรรมนูญและหลักการแก้ไขปัญหาค่าความขัดแย้งในสังคมข้อหนึ่ง คือ การใช้หลักสิทธิมนุษยชน จึงเท่ากับว่าเรื่องสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยได้รับการยกสถานะสูงสุดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทั้งนี้ ปัจจุบันนอกจากรัฐบาลได้ประกาศใช้ “วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand ๔.๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” แล้ว ยังอยู่ระหว่างการยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ซึ่งให้ความสำคัญกับประชาชนกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดี แม้จะมีมติการระหว่างประเทศ กฎหมายและ

นโยบายที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลในสังคมไทยได้แล้ว แต่เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้สิทธิมนุษยชนก้าวไกลสู่สังคมไทยอย่างยั่งยืนได้นั้น ต้องประกอบไปด้วยความร่วมมือและความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องตรงกันของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ๕ ภาคส่วน ได้แก่ (๑) เจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้กระทำการละเมิด (๒) ประชาชนทั่วไป (๓) ภาคประชาสังคม (๔) สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือ กสม. และ (๕) องค์กรระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งทุกภาคส่วนต่างก็มีส่วนก่อข้อพิพาทและสร้างผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนแก่กันได้ เพราะความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน

“หากทุกคน ทุกองค์กร ทุกภาคส่วน รู้และตระหนักในภาระหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ‘๗๐ ปี ปฏิญญาสากล สิทธิมนุษยชนก้าวไกลสู่สังคมไทยยั่งยืน’ ก็ย่อมเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง” ประธาน กสม. กล่าวทิ้งท้าย

สิทธิมนุษยชน

โลกนี้มีชน สองชนชั้น
สองคือผู้ถูกกระทำ ถูกยำย

หนึ่งนั้น คือชนผู้กดขี่
สองชนชั้นเท่านี้ ที่ดำรง

คือผู้ได้เปรียบ กับเสียเปรียบ
ผู้ถูกเหยียบก็ยิ่งทรุดยิ่งสุดทรวง

ผู้เหยียบ ก็ยิ่งย่ำยิ่งซ้ำส่ง
กลายเป็นวงวัฏจักรอันต่ำทราม

จึงเป็นความสัมพันธ์อันขัดแย้ง
คลี่คลายขยายวง เป็นสงคราม

ต่างสำแดงถึงตัน ด้านตรงข้าม
ให้ประณาม ให้ทวนเกิด ให้เชิดชู

ที่ใดมีสามานย์ การกดขี่
นี่คือสังกรรมกำหนดรู้

ที่นั่นย่อมมี การต่อสู้
ซึ่งมนุษย์เป็นผู้ กำหนดมัน

มนุษย์เกิดมาโดยเสรี
ความเป็นคนของเรา เท่าเทียมกัน

ไม่พึงมีขวากหนาม กำแพงกั้น
ไม่พึงแบ่งชนชั้น เข้าชิงชัย

มนุษย์ มีสิทธิ์ มีศักดิ์ศรี
สังคมนี้จักต้องหวง ต้องห่วงใย

โลกนี้ต้องมี หลักประกันให้
เพื่อมนุษย์จะได้ เป็นมนุษย์

คนตาย ความเป็นคน ไม่เคยตาย มีคุณค่า ความหมายไม่สิ้นสุด
ก่อนที่โลกจะล่ม จะชมทรุด

ร่วมกันอุดช่องว่าง ระหว่างคน

เพื่อสิทธิมนุษยชน ไม่อนธการ
เพื่อสิทธิเทียมหล้า เทียมสากล

เพื่อสิทธิพื้นฐาน เป็นขั้นต้น
เพื่อสิทธิมนุษยชน เพื่อคนไทย ฯ

รับชมบันทึกการถ่ายทอดสดงาน
วันสิทธิมนุษยชนสากล
ประจำปี ๒๕๖๑

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. ๒๕๓๐
งานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๖๑

ทศวรรษ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ประชุมพร ชัยรัตน์
นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

“๗๐ ปี” หากกล่าวถึงอายุของมนุษย์ ถือเป็นอายุที่ยืนยาวและเป็นค่าเฉลี่ยอายุไขของมนุษย์ทั่วโลกมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑^{*} อันเป็นวัยที่ถูกเรียกได้ว่า “เป็นผู้สูงอายุ” อย่างเต็มตัว แต่เมื่อย้อนมองกลับไปยังประวัติศาสตร์โลก “๗๐ ปี” หรือ “๗ ทศวรรษ” นั้น คงเป็นเพียงชั่วพริบตาหนึ่งของบันทึกประวัติศาสตร์ที่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงสำคัญกับโลกไว้มากมาย

หนึ่งในวันสำคัญของมวลมนุษยชาติที่เกิดขึ้นเมื่อ ๗๐ ปี ก่อน คือ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) ซึ่งเป็นวันที่ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ให้การรับรอง “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR)” และกลายเป็น “วันสิทธิมนุษยชนสากล” ซึ่งทุกประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญมาจนทุกวันนี้

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญยิ่งกว่าสนธิสัญญาระดับประเทศอื่น ๆ เนื่องจาก ปฏิญญาดังกล่าวเป็นผลผลิตของประชาคมโลกที่ตกลงร่วมกันในการที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก ภายหลังการเกิดเหตุการณ์การฆ่าล้างฟันกันในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อด้านลบอย่างใหญ่หลวงแก่มวลมนุษยชาติ โดยเป็นการวางรากฐานสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ๓๐ ประการ ที่นานาประเทศเห็นพ้องกันแล้วว่า “เป็นสิทธิที่มนุษย์ชนนั้นพึงมีเป็นการทั่วไป”

ด้วยเหตุนี้ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจึงเป็นเอกสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรกที่นานาประเทศให้การรับรอง ต่างจากเอกสารฉบับอื่นที่เป็นการรับรองเพียงรัฐใดรัฐหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นเอกสารที่วางพื้นฐานสิทธิด้านพลเมืองและการเมืองอันเป็นหัวใจสำคัญของประเทศเสรีนิยมไปพร้อม ๆ กับการรับรองสิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศสังคมนิยมยึดไว้เป็นหลักการด้วย

แต่เนื่องจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น มีการบังคับใช้ในฐานะกฎหมายระหว่างประเทศอย่างอ่อน หรือที่เรียกกันว่า “Soft Law” กล่าวคือมีอาจใช้บังคับได้เป็นการทั่วไป แต่รัฐนั้น ๆ ต้องมีเจตจำนงก่อนนำมาบังคับใช้ในฐานะกฎหมายภายในประเทศได้ ประกอบกับสถานการณ์ทั่วโลกที่แม้จะยุติการฆ่าฟันกันในทางกายภาพ แต่เกิดความขัดแย้งระหว่างแนวคิดการปกครองไปทั่วโลก ในช่วง “สงครามเย็น” ซึ่งมีระยะเวลาเกือบ ๔๕ ปี จึงทำให้ปฏิญญาสากลฯ แม้จะมีแนวคิดที่ดีและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก แต่ไม่อาจใช้บังคับตามเจตนารมณ์ได้ในเวลาต่อมา จึงได้เกิดสนธิสัญญาระหว่างประเทศหลายฉบับ โดยสนธิสัญญาที่มีสถานะเป็นกติการะหว่างประเทศ ๒ ฉบับ ได้กลายมาเป็นรากฐานในการกำหนดมาตรฐานสิทธิมนุษยชนเบื้องต้นในเวลาต่อมา ได้แก่ (๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศเสรีนิยม และ (๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights - ICESCR) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศสังคมนิยม โดยกติการะหว่างประเทศทั้งสองฉบับนี้ ล้วนมาจากหลักการพื้นฐานที่ถูกวางไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และออกสู่สาธารณะในปีเดียวกัน คือ ปี ๒๕๐๙ ตั้งแต่นั้นมา ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ผสมกับกติการะหว่างประเทศทั้งสองฉบับจึงได้กลายเป็นพื้นฐานสำคัญของการบังคับใช้สิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ในเวลาต่อมา ยังมีตราสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มอีก ๗ ฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่อาจกระทบกับกลุ่มเฉพาะ อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก หรือ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ที่สุด

^{*} The World Bank. Life expectancy at birth, total (years). Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LE00.IN>

โดยสนธิสัญญาเหล่านี้มีกระบวนการบังคับใช้ เช่น กระบวนการตรวจสอบของสหประชาชาติที่มาจากตัวสนธิสัญญา (Treaty-Based) และยังมีกลไกการตรวจสอบภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ (Charter-Based) รวมถึงกลไกพิเศษ (Special Procedures) ต่าง ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะบังคับประเทศที่เป็นรัฐภาคีสมาชิกของสนธิสัญญาต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนที่รัฐภาคีได้ลงนามและให้สัตยาบันไว้ว่าจะปฏิบัติตามข้อกำหนดของสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้ลงนามไว้

ท้ายสุด แม้จะมีกระบวนการบังคับใช้และมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่วางหลักของสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน แต่การที่รัฐทั้งหลายไม่ได้เข้าร่วมในสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทั้งหมด รวมถึงการเปิดช่องให้รัฐภาคีที่เข้าร่วมสนธิสัญญาตั้งข้อสงวน (Ratification) ในการที่จะยกเว้นการปฏิบัติตามข้อกำหนดหนึ่งในของสนธิสัญญาฉบับนั้น ๆ ได้

จึงอาจกล่าวได้ว่า ๗ ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนเท่านั้น โดยที่ยังสามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไข ตามพลวัตรของโลกได้

ดังเช่น การตระหนักถึงสิทธิของเพศทางเลือก สิทธิผู้สูงอายุ สิทธิที่จะถูกลืม การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ อันส่งผลต่อสิทธิมนุษยชน ที่ล้วนแต่ไม่ปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่บัญญัติขึ้นเมื่อ ๗๐ ปีก่อน ในทางกลับกัน สิทธิบางประการที่ได้บัญญัติในปฏิญญาสากลฯ ก็ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งหมด

สำหรับประเทศไทย แม้จะมีพัฒนาการของรัฐธรรมนูญควบคู่กับการยอมรับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการเข้าเป็นรัฐภาคีใน ๒ กติกาสากล และ ๕ สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน แต่ก็ยังเป็นที่ต้องสงสัยว่า จนถึง ๗ ทศวรรษ

ประเทศไทยได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของปฏิญญาสากลฯ มากน้อยเพียงใด...

รางวัลเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑

เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดให้มีการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติบุคคลเพื่อสิทธิมนุษยชน และรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑ ดังต่อไปนี้

รางวัลเชิดชูเกียรติ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”

แพทย์หญิงชินธิยา หม่อง

ชาวพม่าเชื้อสายกะเหรี่ยง ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการแม่ตาวคลินิก อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เจ็บป่วยทุกชนชาติ ทั้งผู้อพยพพลัดถิ่น ผู้ด้อยโอกาส ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ โดยไม่คิดค่ารักษาพยาบาล ตลอดจนช่วยเหลือเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ ให้ได้รับการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ เศรษฐมาลี

หัวหน้าสาขาวิชาสันติศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ นักวิชาการที่มีบทบาทสำคัญและทุ่มเททำงานสร้างผลงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ตระหนักและเคารพในคุณค่าของชีวิตมนุษย์ รวมถึงประเด็นด้านการสร้างสันติภาพในสังคม

ดร. เสรี นนทสูติ

ผู้แทนประเทศไทยในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) ผู้ริเริ่มแผนงานและผลักดันการดำเนินโครงการด้านสิทธิมนุษยชนในภาคส่วนต่างๆ ของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของชนพิการที่เท่าเทียมกับทุกคน

รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑ ประเภทบุคคลทั่วไป

คุณจิตนายนันท์ หักป้อ

ผู้หญิงข้ามเพศ ผู้มุ่งมั่นทำงานอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนแก่คนข้ามเพศและบุคคลหลากหลายทางเพศมาตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการมูลนิธิซิสเตอร์ องค์กรต้นแบบของการให้บริการที่เป็นมิตรแก่คนข้ามเพศให้มีสุขภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นายแพทย์สุภัทรฮาสุวรรณกิจ

แพทย์ชนบทชายแดนใต้ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้มีบทบาทในการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม และประชาธิปไตย โดยร่วมกับเครือข่ายประชาชนผู้ได้รับผลกระทบต่อสู้กับอำนาจรัฐและระบบทุนนิยม เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

นางอภินันท์ เจริญศักดิ์

รองประธานคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย ฝ่ายสตรี อดีตประธานสหภาพแรงงาน นักต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านแรงงานที่เรียกร้องความเป็นธรรมในการถูกเลิกจ้างงาน และเรียกร้องสวัสดิการพื้นฐานให้แก่พนักงานบริการร้านอาหาร จนมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น

ประเภทเด็กและเยาวชน

สโมสรนักศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต บริหารงานโดย

นักศึกษาที่มาจากการเลือกตั้งภายในมหาวิทยาลัย การทำงานของสโมสรฯ เน้นให้นักศึกษาสนใจในปัญหาของประชาชน ผลงานเด่น คือ การช่วยเหลือกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่ประสบปัญหาสถานะบุคคลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวลักขพร ไกรฤกษ์

นักข่าววีลแชร์ และบรรณาธิการเว็บไซต์ This-Able.me ที่สนับสนุนและส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และเป็นพื้นที่ให้สะท้อนปัญหาที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

นางสาว หทัยรัตน์ พหลภพ

ผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส นักข่าวการเมือง ผู้มีผลงานเด่นในการนำเสนอประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งการรายงานข่าวและสารคดีสั้นในรายการเปิดปม

Mr. Luke Duggleby

ช่างภาพอิสระ ชาวอังกฤษทำงานในประเทศไทย มากกว่า ๑๕ ปี ผู้ริเริ่มโครงการนิตรศการภาพถ่าย “แต่นักสู้ผู้จากไป” โดยตั้งใจไปถ่ายภาพทุกแห่งที่เป็นจุดเกิดเหตุเพื่ออุทิศให้แก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในไทยที่ถูกฆาตกรรมหรือถูกอุ้มหาย

ประเภทองค์กรภาคเอกชน

เครือข่ายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

การรวมตัวกันของชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณเทือกเขาบรรทัดในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมด้านที่ดินทำกินเนื่องจากการได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ของชุมชน และได้สร้างรูปธรรมการจัดการที่ดินภายใต้ธรรมนูญชุมชนจนสังคมยอมรับ

ฝ่ายสตรี สหพันธ์เกษตรกรภาคใต้

สมาชิกกลุ่มผู้หญิงของสหพันธ์เกษตรกรภาคใต้ ที่รวมกลุ่มกันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๖ ชุมชน เพื่อให้ผู้หญิงภายในชุมชนมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการชุมชน และร่วมผลักดันด้านนโยบายต่อสาธารณะ

มูลนิธิเพื่อผู้หญิง

องค์กรพัฒนาเอกชนที่เกิดจากการรวมกลุ่มของคนทำงานสาธารณสุขด้านต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคมาอย่างต่อเนื่องกว่า ๒๔ ปี ทำให้ประชาชนตื่นรู้และตระหนักถึงการถูกละเมิดสิทธิผู้บริโภค จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะ

กสม. อังคณา เปิดการสัมมนาส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับสื่อมวลชน

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับสื่อมวลชน” จัดโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมคอดยหลวง โรงแรมดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานของสื่อมวลชน และส่งเสริมให้สื่อมวลชน ส่งต่อความรู้และความเข้าใจดังกล่าวไปยังสังคม

กสม. ร่วมทำบุญตักบาตรและร่วมพิธีถวายพานพุ่ม เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวงรัชกาลที่ ๙

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ตียัง และนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมทำบุญตักบาตรและร่วมริ้วขบวนอัญเชิญพานพุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ในพิธีถวายพานพุ่ม เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ห้องสนามหลวง

กสม. ร่วม NIDA – ITD จัดฝึกอบรมหลักสูตร “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ” ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจไทยเป็นต้นแบบการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ” จัดโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ร่วมกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) (ITD) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) โดยมีนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเป็นวิทยากร นางฉัตรสุดา จันทร์ตียัง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนายบุญเกื้อ สมนึก รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วม ณ โรงแรมปทุมวัน ปริ้นเซส กรุงเทพฯ

กสม. เตือนใจ ร่วมประชุมแก้ไขปัญหาการสถานะบุคคลในพื้นที่ จังหวัดเชียงราย – นำแม่ค้าไร้สัญชาติทำบัตรประจำตัวประชาชน

วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมประชุมคณะทำงานแก้ไขปัญหาการไร้สถานะทางกฎหมายและสิทธิของบุคคลในจังหวัดเชียงราย ร่วมกับตัวแทนของอำเภอต่าง ๆ และองค์กรเครือข่ายสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ณ โรงแรมวังคำ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ในวันเดียวกัน นางเตือนใจ ได้นำแม่ค้ากลุ่มชาติพันธุ์อาข่าหมู่บ้านก๊วยสะไต ซึ่งประสบปัญหาไร้สัญชาติ จำนวน ๘ คน เข้าทำบัตรประจำตัวประชาชน ภายหลังได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นบุคคลสัญชาติไทยมาตั้งแต่เกิด ณ ที่ว่าการอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ชาวบ้านกลุ่มคนรักบ้านเกิด จังหวัดเลย ชนะคดีฟ้องกลับเหมือนแร่ทองคำ ชื่นชมความก้าวหน้ากระบวนการยุติธรรมไทย ปกป้องนักสิทธิฯ ที่ถูกฟ้องกลับแกล้ง

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ศาลจังหวัดเลยอ่าน คำพิพากษาคดีชาวบ้านกลุ่มคนรักบ้านเกิด ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน ๖ คน เป็นโจทก์ฟ้องกลับ บริษัทผู้ประกอบการเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่ สืบเนื่องจากการที่บริษัทเหมืองแร่ทองคำฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากชาวบ้านจำนวน ๕๐ ล้านบาท จากการทำปาย “หมู่บ้านนี้ ไม่เอาเหมือง” และ “ปิดเหมืองฟื้นฟู” ที่ชุมนุมประท้วงเข้าหมู่บ้าน (ซึ่งศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้อง) จากนั้นชาวบ้านจึงฟ้องกลับบริษัทข้อหาละเมิดพร้อมกับเรียกค่าเสียหาย

โดยในคดีฟ้องกลับนี้ ศาลพิพากษาว่า การขึ้นป้าย ปิดเหมือง-ฟื้นฟู และป้ายหมู่บ้านนี้ไม่เอาเหมือง เป็นการใช้ สิทธิโดยสุจริตและสงบในการแสดงความคิดเห็น จากการที่ชาวบ้านได้รับผลกระทบและเรียกร้องให้หน่วยงานมาดูแล และเยียวยา ดังนั้น การที่ชาวบ้านขึ้นป้ายจึงเป็นสิทธิที่ชาวบ้านทำได้ ศาลจึงพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ ทั้ง ๖ คน คนละ ๑๗๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นค่าเสื่อมเสียชื่อเสียง และเสื่อมเสียสุขภาพจิต รวมคนละ ๘๐,๐๐๐ บาท และ ค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีคนละ ๙๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ คำพิพากษาของศาลจังหวัดเลยในคดีดังกล่าว ได้ทำให้เกิดกระแสวิจารณ์ในแวดวงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนว่า ถือเป็นความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมไทยในการปกป้องชาวบ้านหรือนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกฟ้องกลับแกล้งจากการเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการพัฒนา หรือที่เรียกว่า “SLAPP” (Strategic Litigation Against Public Participation) หรือ การฟ้องร้องดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้มีอำนาจมักใช้ปิดปากหรือระงับการเคลื่อนไหวของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักวิชาการ หรือสื่อมวลชน ที่ออกมาแสดงความคิดเห็นคัดค้านกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้มีอำนาจ

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณ.ศ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๖-๗ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและขอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๒, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๓๕

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์